

NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG

JEGYZŐKÖNYV
A NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG
2020. SZEPTEMBER 10-I ÜLÉSÉRŐL

Az ülés helyszíne: Nemzeti Választási Iroda székháza (1054 Budapest, Alkotmány u. 3.)

Az ülés ideje: 2020. szeptember 10. 16 óra

Jelen vannak: Dr. Rádi Péter elnök
Dr. Bozsóki Éva
Dr. Lugossy-Sági Krisztina
Dr. Szalay Tamás
Dr. Sasvári Róbert
Dr. Avarkeszi Dezső
Dr. Borbély Andrea
Dr. Fazekas Tamás
Dr. Litresits András
Dr. Lovas András
Dr. Bodolai László

Dr. Gáva Krisztián NVI elnökhelyettes
Dr. Sóskuti-Varga Gergely főosztályvezető
az NVI munkatársai

Távolmaradás:

Dr. Fábrián Adrián
Dr. Tóta Áronné
Dr. Sárhegyi Zoltán

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Köszönti a Nemzeti Választási Bizottság ülésén megjelenteket. Külön köszönti a Nemzeti Választási Iroda elnökhelyettesét, valamint az Iroda munkatársait. Megállapítja, hogy a Bizottság 11 fővel határozatképes. Ismerteti a meghívóban szereplő napirendi pontokat, javasolja annak kiegészítését az NVI elnökének tájékoztatásával.

Dr. Litresits András NVB tag: Javasolja, hogy a Bizottság vegye napirendi pontjára az NVB ügyrendjének módosítását.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Szavazásra bocsátja a meghívóban szereplő, illetve az elhangzott javaslatokkal kiegészített napirend elfogadását.

Szavazás

A Bizottság 12. számú jegyzőkönyvi döntése:

A Bizottság 11 igen szavazattal, ellemszavazat nélkül megállapítja az alábbi napirendet:

- I. Országos népszavazási kezdeményezések elbírálása
  - II. Jogorvoslati kérelmek elbírálása
  - III. Nemzeti Választási Bizottság Ügyrendjének módosítása
  - IV. Nemzeti Választási Iroda tájékoztatása
- I. Országos népszavazási kezdeményezés elbírálása
  1. Várad Barna magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Ismerteti a benyújtott kérdést, miszerint „Akarja-e Ön, hogy az Országgyűlés törvényben mondja ki, hogy az Egészségügyi Világszervezet által 2020 március 11-én világmjárványnak nyilvánított új koronavírus okozta járvány nem a Magyarország Alaptörvénye 53. cikk (1) szerinti élet- és vagyonsbiztonságot veszélyeztető elemi csapásnak, ezért rá hivatkozva a Kormány nem hirdethet veszélyhelyzetet?”

Dr. Sóskuti-Varga Gergely főosztályvezető: Szervező a népszavazásra javasolt kérdést 2020. július 24-én postai úton nyújtotta be hitelesítés céljából. A kezdeményezés a törvényi követelményeknek nem felelt meg, így azt a Nemzeti Választási Iroda elnöke az 5/2020. számú határozatával elutasította. Szervező a népszavazásra javasolt kérdést 2020. augusztus 18-án postai úton ismételt benyújtotta. A kezdeményezés az ismételt benyújtást követően megfelelt a törvényi követelményeknek. Javasolja, hogy a Bizottság az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozást, valamint az Alaptörvény módosítás, mint tiltott tárgykörbe ütközést vizsgálja meg a népszavazásra javasolt kérdés kapcsán.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: A határozattervezet szerint javasolja a Bizottság részére a népszavazási kérdés hitelesítésének megtagadását. A kérdés nem tartozik az Országgyűlés- feladat és hatáskörébe, hiszen az Alaptörvény szabályozza a kérdést, az 53. cikkben egyértelműen rögzítésre kerül, hogy a veszélyhelyzet kihirdetése, rendkívüli intézkedések bevezetése és azok végrehajtása a Kormány hatáskörébe tartozik. Itt nem arról az esetről van szó, amikor az Országgyűlés származékos jogalkotás körében lemond a kérdés szabályozásáról, hiszen azúttal kifejezetten az Alaptörvény az, ami a Kormány hatáskörét megjelöli, így nem lehet kérdéses, hogy az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozás a népszavazási kérdés tekintetében, mint alapfeltétel nem áll fent. Ugyanezen okból egyrészt az Alaptörvény módosítása is, mint kizárt tárgykör elutasítási okként merül fel, hiszen a veszélyhelyzet kihirdetésével/elrendelésével kapcsolatos kormányzati hatáskört kellene módosítani az Alaptörvényben, illetőleg az Országgyű-

lésnek vissza kellene vennie ezt a hatáskört. Így a kérdés hitelesítésének elutasításának helye van. Kérdés, hozzászólás nincs, szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 11 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül az „Akarja-e Ön, hogy az Országgyűlés törvényben mondja ki, hogy az Egészségügyi Világszervezet által 2020 március 11-én világvárodnak nyilvánított új koronavírus okozta járvány nem a Magyarország Alaptörvénye 53. cikk (1) szerinti élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető elemi csapásnak, ezért rá hivatkozva a Kormány nem hirdethet veszélyhelyzetet?” népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

2. Váradi Barna magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Ismerteti a benyújtott kérdést, miszerint „Akarja-e Ön, hogy az Országgyűlés törvényben mondja ki, hogy emberiség elleni bűncselekménynek minősül az orrot és szájat eltakaró orvosi eszköz, arcmaszok használatától függővé tenni egyéni szabadságjogokat, úgymint tömegközlekedési eszköz használata, javak vásárlása és szolgáltatások igénybevétele gyakorlását?”

Dr. Sóskuti-Varga Gergely főosztályvezető: Szervező a népszavazásra javasolt kérdést 2020. július 24-én postai úton nyújtotta be hitelesítés céljából. A kezdeményezés a törvényi követelményeknek nem felelt meg, így azt a Nemzeti Választási Iroda elnöke a 6/2020. számú határozatával elutasította. Szervező a népszavazásra javasolt kérdést 2020. augusztus 18-án postai úton ismételt benyújtotta. A kezdeményezés az ismételt benyújtást követően megfelelt a törvényi követelményeknek. Javasolja, hogy a Bizottság az Alaptörvény módosítás, mint tiltott tárgykörbe ütközést, valamint a népszavazási egyértelműség követelményének való megfelelést vizsgálja meg a népszavazásra javasolt kérdés kapcsán.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: A határozattervezet szerint javasolja a Bizottság részére a népszavazási kérdés hitelesítésének megtagadását. Az Alaptörvény módosítása itt is felmerül, mint tiltott tárgykör. A határozattervezet részletesen bemutatja, hogy az emberiség elleni bűncselekmény szabályozásának, milyen eszközei és forrásai vannak. Másrészt azokat az Alkotmánybírósági határozatokat is, amelyek a büntetőjognak az arányosságát, illetve a büntetőjogi rendszerrel kapcsolatos rendelkezéseket tartalmazzák, hiszen ez a rendszer nem módosítható önkényesen különböző kitalált bűncselekményekkel és büntetési tételekkel. A Btk. jelenleg hatályos rendelkezései szerint az emberiség ellenes bűncselekményeknek 10-20 év közötti büntetési tétele van mint büntettnak. Ez egy nagyon súlyos, személyes szabadság korlátozásával járó intézkedés lenne, ugyanakkor az arcmaszok viselése, annak viselésére való kötelezésével kapcsolatos tényállás hiányzik jelenleg az emberiség elleni bűncselekmények nemzetközi katalógusából is, talán nem véletlenül, illetve ennek kapcsán a magyar katalógusból is és igazából egy ilyen kötelezés semmiképp nem tenne eleget az Alkotmánybíróság által az alapjogok arányos korlátozására, az egyéni szabadság korlátozására vonatkozó, a megfogalmazott követelménynek. Egyrészt Alaptörvény

módosítással lehetne feloldható a kérdésben foglalt ellentmondás, másrészt a kérdés hitelesítésének a kérdés egyértelműség körében is jelentős akadályai vannak. Nem egyértelmű a kérdésből, hogy vajon arra vonatkozik, hogy maga az állam nem fogadhat el ilyen normatív szabályozásokat, vagy az egyéni kötelezésekre terjedne ki vagy éppen arra is kiterjedne, hiszen a maszkviselési kötelezettséget akár egyes gazdasági szereplők, egyes személyek, boltok, intézmények, akár egyes tömegközlekedési járművek vezetői is előírhatják. Erre vonatkozóan az egyértelműség szempontjából mindenképpen probléma, hogy nem lehet különválasztani a kérdésben, hogy melyikre vonatkozik, esetleg mindkettőre. Mindezek alapján kéri a kérdés hitelesítésének a megtagadását és a határozattervezet támogatását. Kérdés, hozzászólás nincs, szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 11 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül az „Akarja-e Ön, hogy az Országgyűlés törvényben mondja ki, hogy emberiség elleni bűncselekménynek minősül az orrot és szájat eltakaró orvosi eszköz, arcmaszk használatától függővé tenni egyéni szabadságjogokat, úgymint tömegközlekedési eszköz használata, javak vásárlása és szolgáltatások igénybevétele gyakorlását?” népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

3. Váradai Barna magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Ismerteti a benyújtott kérdést, miszerint „Akarja-e Ön, hogy az Országgyűlés törvényben mondja ki, hogy emberiség elleni bűncselekménynek minősül a génmódosított nukleinsav alapú vakcina igénybevételének kötelező előírása?”

Dr. Sóskuti-Varga Gergely főosztályvezető: Szervező a népszavazásra javasolt kérdést 2020. augusztus 18-án postai úton nyújtotta be hitelesítés céljából. A kezdeményezés a törvényi követelményeknek megfelelt. Javasolja, hogy a Bizottság az Alaptörvény módosítás, mint tiltott tárgykörbe ütközést, valamint a népszavazási egyértelműség követelményének való megfelelést vizsgálja meg a népszavazásra javasolt kérdés kapcsán.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: A határozattervezet szerint javasolja a Bizottság részére a népszavazási kérdés hitelesítésének megtagadását. Az előző ismertetés során előadta az Alaptörvény módosítással kapcsolatos tiltott tárgykörrel kapcsolatosan felmerülő aggályokat, ez szinte azonos módon itt is felmerül, hiszen az élethez és egészséghez való jog biztosítása körében az államnak vannak kötelezettségei, amely a jelenlegi szabályozás szerint részben védőoltások kötelező vagy önkéntes beadásával is megvalósulhatnak. Ezt a részletes szabályozást a határozattervezet Alaptörvény módosításával kapcsolatos része megfelelően részletezi és szabályozza, erre csak hivatkozni kíván. Azt viszont külön is hangsúlyozni kell, hogy ilyen vakcina jelenleg még nincsen, fejlesztés alatt áll többféle vakcina, ami hasonló bázison készül a sajtóhírek szerint, illetőleg a tudományos világból származó információk szerint, azonban önmagában hipotetikus felvetés az, hogy ilyen vakcina a jövőben egyáltalán lesz, és az engedélyezésre kerül. Az engedélyezés körében Magyarországon olyan vakcina hozható

majd forgalomba, amit az Európai Bizottság is engedélyez egy meglehetősen hosszú procedúra során. Mindenesetre az Alaptörvény módosítása körében fontos megjegyezni, hogy ilyen törvényhozás csak akkor lenne lehetséges, hogyha az Alaptörvényt az elmondottak szerint, illetve megfelelően a kérdésben foglalt feltételekkel módosítanák, tehát az államot kivennék az élet és egészséghez való jog biztosítása körében az intézményi kötelezettek köréből. Mindezen túlmenően a kérdés az egyértelműség követelményének sem felel meg. A határozattervezet részletesen bemutatja, hogy egészen pontosan milyen egyértelműségi problémák merülnek fel. Azt kiindulási pontként mindenképpen fontos megemlíteni, hogy ilyen védőoltás nincsen sem kötelező, sem önkéntes jelleggel forgalomban, csak az Európai Bizottság engedélyezését követően lehet majd ilyen forgalomba hozni, illetőleg ilyen oltás használatát elrendelni. A határozattervezet bemutatja azt a komplex jogszabályi környezetet és szabályozást, amely a védőoltások tekintetében jelenleg hatályos Magyarországon. Ebből megállapítható, hogy ez meglehetősen összetett szabályozási terület, a választópolgár számára nem lenne átlátható a döntésének minden következménye. Véleménye szerint a népszavazás rendeletetésének nem felel meg, hogy ilyen kérdéseket kell tárgyalnia a Bizottságnak.

Dr. Fazekas Tamás NVB tag: Támogatását fejezi ki a határozattervezettel kapcsolatban. Hangsúlyozza, hogy rendkívül felelőtlennek tartja ezt a kérdést és az előző két kérdést is. Jogászként is szakmai véleményeként vállalja, hogy ilyen kérdésekkel veszélyeztetni a magyar állampolgárokat egy ilyen helyzetben, meglátása szerint az a joggal való visszaélést jelent.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Kérdés, hozzászólás nincs, szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 11 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül az „*Akarja-e Ön, hogy az Országgyűlés törvényben mondja ki, hogy emberiség elleni bűncselekménynek minősül a génmódosított nukleinsav alapú vakcina igénybevételének kötelező előírása?*” népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

II. Jogorvoslati kérelmek elbírálása

- 1. dr. Koncz Zsófia országgyűlési képviselőjelölt által a Borsod-Abaúj-Zemplén megye 6. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottság 20/2020. (IX. 4.) számú határozata ellen benyújtott fellebbezés elbírálása.**

Dr. Sóskuti-Varga Gergely főosztályvezető: Kifogástevő, független jelölt 2020. szeptember 1-jén nyújtotta be kifogását az Országgyűlési Képviselők Borsod-Abaúj-Zemplén megye 6. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületében 2020. október 11-re kitűzött választási eljárásában a választási eljárásról szóló törvény alapelveinek megsértése miatt. Előadta, hogy beadványozó, nevezetesen dr. Koncz Zsófia a FIDESZ-KDNP országgyűlési képviselő jelöltjeként Szerencsen a fecskei játszótér felújításán több személlyel megjelent és jogszabálysértően gyerekekkel készített közös fényképfelvételeket, illetve az eseményen résztvevő gyermekekről készült

fényképfelvételeket felhasználta kampányában azzal, hogy megosztotta facebook oldalán. Kifogástevő álláspontja szerint Beadványozó mindezáltal megsértette a Ve. esélyegyenlőség a jelöltek és a jelölőszervezetek közötti alapelvét, valamint a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelvét. Kérte, hogy a választási bizottság állapítsa meg a Ve. alapelvének megsértését, jogszabálysértőt tiltsa el a további jogsértéstől és szabjon ki bírságot. Ezt követően dr. Koncz Zsófia észrevételeket nyújtott be 2020. szeptember 4-én, amelyben többek között kifejtette, hogy a nevezett eseményen csak a játszótér felújításáról számolt be közösségi oldalán és kérte, hogy az OEVB a kifogást utasítsa el. Az OEVB a kifogásnak részben helyt adott, megállapította, hogy dr. Koncz Zsófia magatartásával megsértette a Ve. esélyegyenlőség a jelöltek és a jelölőszervezetek közötti alapelvét, a jogsértőt a további jogsértéstől eltiltotta és felszólította, hogy távolítsa el közösségi oldaláról a nevezett fényképeket. Ezt követően 2020. szeptember 7-én nyújtotta be fellebbezését Beadványozó érintettségére való hivatkozását követően. Többek között kifejtette, hogy az OEVB határozatában nem határozta meg azokat az okokat, illetve nem nevezte meg azokat az ok-okozati összefüggéseket, amelyek a Ve. alapvető sérelmét kiemelnék, valamint nem tett eleget az indokolási kötelezettségének sem, ugyanis nem támasztotta alá érdemben és konkrét jogszabályhelyre sem hivatkozott a tekintetben, hogy mindez miért sérti a Ve. alapelvét. Kérte, hogy a Nemzeti Választási Bizottság az OEVB határozatát változtassa meg, a kifogást pedig utasítsa el. Ismerteti továbbá az ügy lefolytatásakor történt eljárásjogi problémát, ami a következő ügy tárgyalása során is meghatározó, miszerint független jelölt, Kifogástevő a kifogását a helyi választási bizottsághoz címezte, amelynek specialitása, hogy a helyi választási bizottság és az országos egyéni választókerületi választási bizottság lényegében személyi állományuk tekintetében megegyeznek egy fő eltéréssel, így Kifogástevő kifogását ugyan arra a helyre nyújtotta be. Mivel a HVB és az OVB személyileg azonos, emiatt történhetett meg az az eljárásjogi hiba, hogy a HVB hivatalosan nem tette át az OEVB részére a kifogást.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Javasolja a Bizottság részére, hogy az OEVB 20/2020. (IX. 4.) számú határozatát változtassa meg és a kifogást utasítsa el a Ve. 2.§ (1) bekezdése c) pontja tekintetében. A fellebbezés ugyanis a tervezet indoklása tekintetében részben alapos, amelyik részében viszont nem alapos az az eljárásjogi rész, bár kétségtelen, hogy ez az eljárásjogi hiba megtörtént, hiszen a HVB elnökének át kellett volna tennie hatáskörének hiánya miatt elbírálásra az ügyet az OEVB-hez, azonban ez nem történt meg, ezért az OEVB saját hatáskörében bírálta el egy olyan beadványt, amely nem az OEVB-nek lett címezve. Magában a kifogásban is a HVB került megjelölésre mint címzett és a hatásköri szabályok tekintetében is a Ve. pontos hivatkozásai alapján is ez a szerv került megjelölésre, így ez az eljárásjogi szabálytalanság megtörtént, de a Ve. 231.§ (5) bekezdés alapján arra nincsen jogosultsága Bizottságnak, hogy megsemmisítse vagy hatályon kívül helyezze a határozatot és új eljárásra utasítsa az első fokon eljáró választási szervet. A Bizottság vagy megváltoztatja a döntést vagy helyben hagyja, erre ad lehetőséget a Ve. jelenleg, így az eljárási szabálytalanságra csak felhívhatja a Bizottság a figyelmet a határozatban, illetőleg az rögzítheti. A fellebbezés alapos abban a tekintetben, hogy az eljáró választási szerv, bár a tényállás körében helyesen állapította meg, abból tényleg következtetést vont le alapvető sérelmére vonatkozóan. Ismert a Bizottság előtt a gyermekekkel politikai körben, illetve kampányrendezvények során

kapcsolatba került politikusokkal, rendezvényekkel összefüggő testületi és kúriai joggyakorlat Ezek a határozatok minden tekintetben egyöntetűek abban a vonatkozásban, hogy a Ve. zárt kampányszabályain túlmenően, kizárólag a köznevelési törvény rendelkezései vonhatóak az értékelés körébe, amely szerint köznevelési intézményben és azon belül is olyan időben, amikor a gyermekek felügyelete megvalósul, tilos politikai tevékenység is, tehát ennek megfelelően a kampánytevékenység is. Az adott rendezvény vonatkozásában viszont tényként állapítható meg, hogy az nem egy köznevelési intézményben történt, bár valóban kampánytevékenységnek minősíthető, de az is tény, hogy az nem a jelölt népszerűsítésére és nem a gyermekek számára szerveződött, bár egy családi programról van szó, így az elsőfokon eljáró bizottság helyesen állapította meg, hogy a jóhiszemű és a rendeltetésszerű joggyakorlás sérelme nem valósult meg, azonban tévesen állapította meg, hogy az esélyegyenlőségi alapelv sérült volna. Ezt az alapelvet önmagában, ahogy a tervezet [34] bekezdése is hivatkozik, ilyen esetekben nem szokta a Bizottság alkalmazni, nincs is helye önmagában történő alkalmazásnak. Itt a Kúria 2019-es határozata merül fel még az eljárásban, amikor a miniszterelnök úr által a születésnapos kisfiú parlamenti körbevezetésével kapcsolatos ügyben a Kúria az alapvető jogok biztosának közleményét elemezte, itt is megállapításra került, hogy ez nem jogszabály, ez egy olyan kérés a pártok és jelölőszervezetek felé, amely önmegtartóztatásra kéri őket, normatív ereje ennek a közleménynek nincsen és jelenleg nincs olyan határozat sem az NVB, sem Kúria gyakorlatában, amely köznevelési intézményen kívüli tartott kampányrendezvényen gyerekek szerepeltetésével kapcsolatosan jogsértést állapított volna meg. Ellenkező irányú viszont több is van, többek között az MSZP húsvéti rendezvényével kapcsolatos NVB és Kúriai döntés pont az ellenkező álláspontot támasztja alá, miszerint köznevelési intézmény falain kívül megvalósuló kampányrendezvény tekintetében nem tilos a gyermekek szerepeltetése. Ettől függetlenül egyet lehet érteni azzal, hogy a pártok és jelölőszervezetek tartózkodjanak a gyermekek politikai célú felhasználásától, vagy tanúsítsanak önmegtartóztatást ezen a téren, de jelenleg sem hatályos jogszabály, sem pedig hatályos érvényes és alkalmazható joggyakorlat nincsen ebben a tekintetben. Mindezek alapján kéri a Bizottságot a határozattervezet támogatására. Kérdés, hozzászólás nincs, szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 11 igen és 1 nem szavazattal a Borsod-Abaúj-Zemplén megye 6. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottság 20/2020. (IX. 4.) számú határozatát megváltoztatja, és a kifogást a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény 2. § (1) bekezdés c) pontja tekintetében elutasítja.

2. Tóth Ádám független országgyűlési képviselőjelölt által a Borsod-Abaúj-Zemplén megye 6. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottság 21/2020. (IX. 7.) számú határozata ellen benyújtott fellebbezés elbírálása.

Dr. Sós-kuti-Varga Gergely főosztályvezető: Beadványozó, független jelölt 2020. szeptember 4-én nyújtotta be kifogását a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei időközi választás kapcsán a választási eljárásról szóló törvény alapelvi sérelmei miatt. Előadása szerint dr. Koncz Zsófia képviselő jelölt kampánya során Rákóczi Zsigmond Református Két Tanítási

Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában megjelent és meglátása szerint jogszabálysértő módon járt el, amikor az oktatási intézmény helységében a gyerekekkel közvetlen kapcsolatban lévő tanári karral készített közös fényképfelvételt, amelyet facebookon elhelyezett. Álláspontja szerint azért, hogy dr. Koncz Zsófia kiskorú gyermekekkel közvetlen kapcsolatba lévő pedagógusokat, illetve az állam által ingyenesen biztosított tankönyveket, valamint bizonytalan finanszírozású tanszercsomagot használt fel oktatási intézményben kampánytevékenység céljából, megsértette a Ve. esélyegyenlőség a jelöltek és jelölőszervezetek között valamint a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlásnak az alapelvét, valamint álláspontja szerint megsértette a köznevelésről szóló törvény is, tekintettel arra, hogy a nevelési-oktatási intézmény helyiségeiben, területén párt, politikai célú mozgalom vagy párthoz kötődő szervezet nem működhet, továbbá az alatt az idő alatt, amíg az óvoda, iskola, kollégium ellátja a gyermekek, tanulók felügyeletét, párt vagy párthoz kötődő szervezettel kapcsolatba hozható politikai célú tevékenység nem folytatható. Kérte az OEVB-t, hogy állapítsa meg a jogsértést, tiltsa el a bepanaszoltat a további jogsértéstől, valamint szabjon ki a jogszabálysértéssel arányban álló bírságot. Dr. Koncz Zsófia egy észrevételt juttatott el, amelyben kifejtette, hogy 2020. augusztus 28-án, délelőtt járt a nevezett intézményben, amikor nem folyt ott oktatás. Megjegyezte, hogy megítélése szerint a tanszercsomagok eljuttatása az esélyegyenlőség elvének megsértése közötti ok-okozati összefüggést nem tárt fel a beadványozó és észrevételezte továbbá, hogy nem bizonyította, hogy látogatását az idő alatt tette meg, amikor gyermekek, illetve tanulók felügyeletét látták el. Megjegyezte, hogy a látogatása a tanévkezdést megelőzően történt és kérte, hogy a kifogást az OEVB utasítsa el. Az OEVB a kifogást elutasította és rögzítette, hogy tiltott kampányfinanszírozás kérdésében, valamint a COVID kapcsán felmerült kérdésben hatáskör hiányában ezt nem vizsgálja és az OEVB szerint Beadványozó tévesen hivatkozott arról, hogy az állam által biztosított tankönyveket dr. Koncz Zsófia kampányeszközként használta fel, továbbá, hogy a tanintézmény látogatási időpontja, az augusztus 28-át jelölte meg észrevételében dr. Koncz Zsófia, és a jelzett időpontban nem folyt oktatás az intézményben, a kifogást tehát elutasította. A fellebbezését Beadványozó 2020. szeptember 9-én nyújtotta be, hivatkozott érintettségére és előadta, hogy meglátása szerint az OEVB tévesen mérlegelte, akkor, amikor figyelmen kívül hagyta azon köztudomású tény, hogy milyen befolyásoló ereje van a facebook közösségi hálónak és továbbá hozzátette, hogy dr. Koncz Zsófia nem 2020. augusztus 28-án, hanem 2020. szeptember 1-je napján volt az iskolában. Beadványozó arra kérte a Nemzeti Választási Bizottságot, hogy változtassa meg a 21/2020. (IX. 07.) számú OEVB határozatot, adjon helyt a kifogásának, és szabjon ki bírságot a jogsértővel szemben.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: A határozattervezet szerint javasolja, hogy a Bizottság hagyja helyben az OEVB határozatát. Ez előbbi ügyben is ismertetett jogszabályi rendelkezésekre figyelemmel megfelel a hatályos jogszabályoknak, a tényállást helyesen állapította meg az OEVB. Annak bizonyítása, vagy legalább valószínűsítése, hogy ez a látogatás nem 2020. augusztus 28-án, tehát nem egy olyan napon történt, amikor nem volt oktatási nap és a gyermekek felügyelete a köznevelési törvény értelmében nem valósult meg, így a politikai tevékenység tilalma sem áll fent, a beadványozó feladata lett volna. Ennek azonban nem tett eleget és a sommás eljárásban hivatalbóli bizonyításra vagy más bizonyításra nincsen mód, mindezek alapján az elsőfokon hozott határozat

álláspontja és a tervezet álláspontja szerint is megfelelt a jogszabályoknak így a helybenhagyása indokolt.

Dr. Avarkeszi Dezső NVB tag: Nem ért egyet a határozattervezettel, elsősorban az indoklás [25] bekezdését emeli ki, ahol a 2020/2021-es tanévben 2020. augusztus 28. napja nyári szünetnek minősül, így az iskola gyermekek-tanulók felügyeletét azon a napon nem látta el. Ez véleménye szerint tévedés, ugyanis augusztus 20-a után az iskoláknak kötelességük volt felügyeletet biztosítani azon gyerekek számára, akiknek ezt a szülei igényelték. Ettől persze még a Bizottság nem tudhatja, hogy így, viszont azt semmiképpen ne mondjon ki a Bizottság, hogy nem látta el a felügyeletet. Javasolja, hogy a Bizottság adjon helyt a fellebbezésnek, ha viszont a többség úgy gondolja, hogy helyben kell hagyni az OEVB határozatát, akkor csak annyit kér, hogy legalább az általa nevesített bekezdés kerüljön ki a határozatból.

Dr. Litresist András NVB tag: Kiváltképpen két fő ok miatt nem ért egyet a határozattervezettel. Az egyik, amit maga a fellebbezés is tartalmaz, hogy ugyanakkor az alábbi NVB és bírósági döntések alapján irreleváns, hogy melyik napon és hol találkozott dr. Koncz Zsófia képviselőjelölt tanárokkal és diákokkal, csak az számít, hogy kampányidőszakban, dr. Koncz Zsófia képviselőjelölt köznevelési intézményben történt megjelenése és annak facebook oldalon történt közzététele az Nkt. és a Ve. megsértését eredményezi. Felteszi a kérdést, hogy miért nincs jelentősége az elhangzottakkal, amivel egyetért, hogy augusztusban esetleg pótvizsgák lehettek abban az iskolában? Hogy kerül be az iskolába dr. Koncz Zsófia, tanárokkal, diákokkal, ajándéktárgyakkal egy fényképre? Hogy kerül Ő be? Hol volt a többi képviselő jelölt? Bármelyikünk betudott volna menni az iskolába csak úgy ott augusztus 28-án és pont voltak ott diákok és tanárok is, akik ajándékot elfogadtak. És azt írja dr. Koncz Zsófia a facebook oldalán, hogy az állam által ingyenesen biztosított tankönyvek mellett több mint ezer tanszercsomaggal tudtam segíteni a szerencsi tanulók iskolakezdését. Ajándéktárgyakat osztogatott iskolásoknak saját bevallása szerint kampányidőszakban a FIDESZ-es képviselőjelölt és erre azt mondja a Bizottság, hogy nem jogsértő. A tervezet is hivatkozik a 9. oldalán a László Tamás FIDESZ-es képviselő kampánysértésére, ahol az NVB és a Kúria is megállapította jogsértést, amikor is László Tamás az iskolakezdés előtt tollakat és egyéb ajándéktárgyakat osztogatott. Ehhez képest nem látja a differencia specifikumát a lényegi ügyszökhöz képest. Ha László Tamás még az iskolakezdés előtt, amikor még nincsenek az oktatási intézmény területi határában a diákok, osztogat tollakat és mást, az az NVB és a Kúria szerint is jogsértő volt. Itt van dr. Koncz Zsófia, a tervezet arról semmit sem mond, hogy hogyan is került ő oda, hogy kerül a csizma az asztalra, hogy kerül a tanárok és diákok közé ajándéktárgyakkal és ezekkel úgy csinál a Bizottság, mintha nem történt volna meg. Vélemény szerint teljes tévedés ez a tervezet. Hogyha iskolakezdés előtt osztogat ajándéktárgyakat az jogsértő, akkor az is jogsértő, ha egy közoktatási intézményben, kampányidőszakban ajándékokat osztogat.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Kiemeli, hogy Dr. Litresits András által említett esetben a képviselő különböző pártlogóval ellátott tárgyakat osztogatott, amivel kapcsolatban jelen esetben a beadványozó nem terjesztett elő bizonyítékot vagy előadást, így ezzel az üggyel nem lehet összevetni a jelen ügyet. Egyetért a határozattervezet finomításával, ugyanis a Beadványozó bizonyíthatta volna, hogy aznap volt-e gyermekfelügyelet, azonban erre

sem tartalmaz semmi féle előadást az iratanyag. Kérdés, hozzászólás nincs, szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 6 igen, 5 nem szavazattal a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei 6. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottság 21/2020. (IX. 07.) OEVB számú határozatát helybenhagyja.

3. dr. Koncz Zsófia országgyűlési képviselőjelölt által a Borsod-Abaúj-Zemplén megye 6. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Bizottság 23/2020. (IX. 8.) számú határozata ellen benyújtott fellebbezés elbírálás.

Dr. Sóskuti-Varga Gergely főosztályvezető: Beadványozó 2020. szeptember 6-án nyújtotta be a kifogását ugyancsak a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei időközi választás kapcsán. Megítélése szerint az OEVI azáltal, hogy a kifogást először nem a HVB, hanem az OEVB elé terjesztette, elvonta azt a címzett HVB-től. Előadta, hogy ahelyett, hogy az OEVI a HVI elnökéhez juttatta volna el a kifogást és ezt követően a HVB elnöke az áttételről szóló iratot előkészítette volna az OEVB elé terjesztette és álláspontja szerint így a kifogás az OEVB-hez hivatalosan nem is érkezhett volna meg. Mindezek alapján kérte, hogy az OEVB a kifogásának adjon helyt, állapítsa meg az OEVI jogsértését és a további jogsértéstől tiltsa el. Az OEVB a kifogást elutasította, kifejtette, hogy mivel országgyűlési képviselők választása van folyamatban, ezért álláspontja szerint a HVB nem is működik és erre tekintettel az OEVB elé került ügyvel kapcsolatos eljárás megfelelően történt. Beadványozó ezt követően fellebbezést nyújtott be a határozat ellen. Érintettségére hivatkozott és fellebbezésében nagyrészt megismételte a kifogásban iratokat, továbbá hozzátette, hogy az OEVI és a HVI, OEVB és a HVB személyében fennálló azonosságra mutatva előadta, hogy ez nem lehet oka a választási szervek közötti kommunikáció elmaradásának. Kérte a Nemzeti Választási Bizottságot, hogy a Ve. 231. § (5) bekezdés b) pontja alapján az OEVB 23/2020. (IX. 08.) számú határozatát változtassa meg, a kifogásnak adjon helyt, állapítsa meg, hogy az OEVI jogsértését és a további jogsértéstől tiltsa el.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: A határozattervezet szerint javasolja, hogy a Bizottság az OEVB határozatának indoklásának megváltoztatásával hagyja helyben azt. Az első jogorvoslati kérelem esetében már ismertetésre került az a szabálytalanság, ami ebben az ügyben megtörtént. Az OEVB azt a döntést hozta, hogy a választási iroda követte el a szabálytalanságot. Az előadott indokolás nem feltétlenül helyes, hiszen a HVB jelenleg is létezik, függetlenül attól, hogy ebben az időközi választásban nincsen szerepe. A HVB elnökének el kellett volna látnia a törvényben számára előírt feladatot, ezen körben a választási irodát a Ve. vonatkozó szabályai szerint utasíthatta, így tényként állapítható meg, hogy a szabálytalanságot a HVB elnöke követte el, nem pedig a választási iroda. Itt a törvény egyértelműen meghatározza a feladat címzettjét és nem a választási iroda készíti elő választási bizottság döntését ebben a tekintetben, hanem pont fordítva, az elnök utasítására készítette volna elő a választási iroda az áttételről szóló levelet, amelyet megfelelően ki kellett volna küldeni. Ennek megfelelően javasolja a helybenhagyást az

indoklás megváltoztatásával. Kérdés, hozzászólás nincs, szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 11 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül a Borsod-Abaúj-Zemplén megye 6. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottság 23/2020. (IX. 08.) számú határozatát az indoklás megváltoztatásával hagyja helyben.

III. Nemzeti Választási Bizottság Ügyrendjének módosítása

Dr. Sóskuti-Varga Gergely főosztályvezető: Tételesen ismerteti az ügyrend módosítására tett javaslatokat miszerint különleges jogrend időtartama alatt az NVB tagjai az ülésen telekommunikációs eszköz útján vesznek részt. Járványügyi készültség időtartama alatt, ha a határozatképeség személyes jelenlét útján nem biztosítható, az elnök online ülést rendelhet el. Az online ülés meghívójának tartalmaznia kell az ülés megkezdésének időpontját továbbá az ülés helyét. Az online ülés levezetésének technikai feltételeit a Titkárság biztosítja. Az online ülés esetében a tag felel a működőképes telekommunikációs eszköz és/vagy folyamatos internetkapcsolat biztosításáért. A döntések meghozatala során az a tag minősül jelenlévőnek, akinek analóg vagy digitális vonalkapcsolata fennáll, és szavazatát a szavazás lezárásáig szóban az elnök tudomására hozza. Az online ülésen való részvétel támogatása érdekében a Titkárság internetes videokonferencia-hívást támogató szoftvert jelöl ki, ahhoz felhasználási útmutatót ad, továbbá az online ülés napján telefonos helpdesket biztosít a tagok részére. A Titkárság az online ülés iratanyagát, a technikai központban megjelent résztvevők kivételével, kizárólag elektronikus úton, a tagok hivatali elektronikus levélcímére továbbítja. Az ülés iratanyagának egy nyomtatott példányát az iktatás szerinti ülésaktában is el kell helyezni. Az online ülés nyilvánosságát a technikai központban kell biztosítani, ahová az érintett választópolgárok, valamint a megfigyelők és a sajtó képviselői a helyi adó épület beléptetési rendjének megfelelően vehetnek részt. Az online ülést az elnök nyitja meg, majd az ülés megkezdését követően megállapítja, és a Titkárság közreműködésével folyamatosan figyelemmel kíséri a határozatképeséget. Az online ülésen a hozzászólás igényét, továbbá szavazatának tartalmát a tag a telekommunikációs eszköz útján, szóban jelzi az elnöknek. A döntési javaslat ismertetését követő hozzászólások, továbbá a szavazatleadás sorrendjét az elnök határozza meg. A szavazás eredményét az elnök szóban rögzíti.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Tekintettel arra, hogy jelentős ügyrendi módosításról van szó, javasolja, hogy a mai napon, ha vannak vélemények, azokat most fejtsék ki a tagok és lehetőség szerint a következő héten a módosító javaslatokról szavazna a Bizottság. Meglátása szerint kell ahhoz idő, hogy az új rendszert a Bizottság átgondolja, még akkor is, ha egyébként egy valóban fenyegető helyzetről van szó, hiszen napról napra romlik a helyzet a járványügyi készültség körében is, főként a várt veszélyhelyzet kapcsán, am feltehetően új helyzetet fog teremteni és a Bizottságot is érinteni fogja ez a változás.

Dr. Litresits András NVB tag: Felvetni annak a megfontolását, hogy az online bizottsági ülés lehetősége ne csak a különleges jogrendre és járványhelyzetre legyen leszűkítve,

amennyiben a többség egyetért. Véleménye szerint, amennyiben erre a Bizottságnak van jogi lehetősége, akkor az a gyakorlati probléma, hogy a Bizottságnak csak azért kellett bizottsági ülést tartani vasárnapi napon, mert valaki egy teljesen alkalmatlan beadványt nyújtott be, amit minden más beadványhoz hasonlóan el kellett bírálni. Javasolja, hogy a Bizottság fontolja meg, hogy a telekommunikációs videokonferenciás ülés kiterjesztését az említetthez hasonló határozatok meghozatalára. Ami még szintén gyakori probléma szokott lenni, tulajdonképpen formalitás egy-egy mandátum kiadása nemzetiségi önkormányzatoknál, ott is formális döntést kell hoznia a Bizottságnak, hiszen emlékei szerint nem igazán volt arra alkalom, hogy ne egyhangú döntések születtek volna. Érdemes lenne megfontolni, hogy az ilyen ügyekben is telekonferencia útján döntsön a Bizottság. Kiemeli a tervezet 9/A (1) bekezdését, mivel nem biztos abban, hogyan alakul a jövőben a különleges jogrendi állapot, javasolja, hogy a bekezdésben szereplő vesznek részt vehetnek részre kerüljön módosításra.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Egyetértését fejezi ki az elhangzott felvetésekkel, azonban Bizottság ülései nagyon fontos garanciális elem és a Ve.-ben szabályozott eljárás, így minden olyan szűkítés, amely a jelenléttel egybekötött nyilvános üléshez képest elfogadásra kerülne, meglátása szerint nagyon-nagyon restriktíve kell alkalmazni és így is akár felmerülhetnek alkotmányossági aggályok ezzel kapcsolatban. Ennek okán ugyan egyetért a felvetésekkel és bizonyos esetekben sokkal egyszerűbb döntéshozatalra is lehetőség lenne, de olyan módosítást, ami a Ve. szabályai érintené és kiüresítené, vagy a garanciális elemeket kiiktatná a Bizottság működéséből viszont nem tud támogatni. Aggályait fejezi ki a jövőre vonatkozóan esetleges kellemetlenségek és nem pozitív irányú eljárásokkal kapcsolatban. Javasolja a Bizottság részére, hogy a szűkítő alkalmazást tartsa szem előtt a Bizottság, tehát minél szűkebb körre vonja azt a szabályozást, amely a normál üléstől eltérő módon, online térben fog zajlani. Javasolja továbbá, hogy a Bizottság tartsa meg azt a lehetőséget, hogy amennyiben a tagságot nem érinti a járvány, mégiscsak személyesen tud jelen lenni a Bizottság és a szokásos mederben dönteni az ügyekben.

Dr. Avarkeszi Dezső NVB tag: Egyetértését fejezi ki a javaslattal, azonban ugyanazon aggályok benne is felmerültek, mint az NVB elnökében. Jónak tartaná, ha úgy is sor kerülne választással kapcsolatos jogszabályok módosításra ebben az évben és úgy tudja, hogy sor kerül, akkor meg lehetne kísérelni, hogy erre törvény adjon felhatalmazást a Bizottság számára. Kérdést intéz az NVB elnökéhez, hogy a javaslatban szereplő technikai központban kik vannak személyesen?

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Válaszolva Dr. Avarkeszi Dezső kérdésére elmondja, hogy a technikai központ az a jelenlegi helység, a bizottsági ülésterem lenne. Az elnök, vagy az elnökhelyettes bejönne az ülésterembe, a technikai háttérrel a titkárság munkatársai adnák és a sajtó is adott esetben itt tudna jelen lenni, az ülésteremben lévő monitorra ki lehet tenni valamennyi bejelentkezőnek a képét és adott esetben, ha a beadványozó jelen akar lenni, vagy fel kíván szólalni, nyilván az éppen aktuális járványügyi korlátozásoknak megfelelően az is jelen tud lenni. Tehát egyfajta nyilvánosság így tudna megvalósulni, aki ép és egészséges az be is tudna jönni, aki viszont karanténban tartózkodik otthon, az pedig távolról be tud jelentkezni ha egészségi állapota lehetővé teszi.

Dr. Avarkeszi Dezső NVB tag: Kérdést intéz az NVB elnökéhez, hogy amennyiben jól értelmezi az elmondottakat, akkor egy vegyes rendszerről lenne szó.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Nem lenne megtiltva a személyes jelenlét, mint ahogyan az elnök vagy az elnökhelyettes is, ha éppen az egészségügyi állapota engedi, vagy a korlátozó intézkedések engedik. De a technika mindenképpen az ülésteremben működne azért, hogy a sajtó a nyilvánosságot mindenképpen tudja garantálni, azzal, hogyha egyébként senki nem lenne jelen, a képernyőn megjelenne az ülés.

Dr. Avarkeszi Dezső NVB tag: Helyesebbnek tartaná, ha a résztvevők, vagy a sajtó egy másik teremből nézhetnék az ülést, egészségügyi és biztonsági okokból, amennyiben technikailag megoldható.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Véleménye szerint ez egy racionális javaslat, megoldható.

Dr. Fazekas Tamás NVB tag: Javasolja, hogy azt a software, ami ennek a kialakítandó rendszer támogatására fog kiválasztani és kezelni a titkárság, azt alaposan kell kiválasztani, hogy az biztonságos software legyen. Sokan vannak ügyvédek a Bizottságba, akik tudják, hogy az átlátszó videó konferenciák használata néha problémás, vannak olyan bíróságok is, akik a skype for business software használják videó konferenciákon keresztül lefolytatott tárgyalásokhoz. Teljesen heterogén gyakorlat és mindennek van egy olyan informatikai biztonsági hététere, amit nagyon alaposan és nagyon szigorúan javaslok átgondolni, úgy is, hogy ez a hálózat védhető legyen az illetéktelen behatolásoktól. Természetesen az lenne a legjobb, ha saját átlátható hálózattal tudná a Bizottság ezt megoldani. Nem hinné, hogy ehhez olyan közel van a jelenlegi közigazgatás, azonban olyan távol sincsen, mindenesetre perspektívaként szeretett volna felvetni. Javasol egy olyan betoldás, ami a biztonságosságot hangsúlyozza, legalább valamilyen elvárás legyen ügyrendi szinten megfogalmazva, amit jogásként lehet, hogy ez egy stabil és biztonságos rendszer legyen, ami az illetéktelen manipulációval szemben védett. Tehát hogyha elindul egy ilyen beszélgetés, akkor lehet, hogy tagként kötelessége biztosítani a folyamatos internetelérést de egy hacker leszed a hálózatról, miközben tudja bizonyítani, hogy folyamatos az internetelérés és jó a gépe is, de nem tud szavazni, az komoly aggályokat vethet fel.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Az elhangzottakkal teljesen egyetért, az majd a Nemzeti Választási Iroda feladata lesz és informatikai szempontból mindent el fognak követni, hogy a lehető legbiztonságosabb is legzártabb rendszerben tudjon kommunikálni a Bizottság.

Dr. Litresits András NVB tag: Hipotetikusán felveti, hogyha újságíró lenne, akkor nehezményezné, hogy a Bizottsági tagoknak nem kell megjelenie azonban neki igen. Nem igazán érti, hogy mi az akadálya annak, hogy az, ami megjelenik a kivetítőn az az interneten is megjelenjen. Sem a beadványozóval sem pedig a sajtó munkatársaival szemben nem tartja korrektnek, hogy járvány ideje alatt azért tart a Bizottság ilyen üléseket, hogy ne kelljen bejönnie, viszont ha a választópolgár, a beadványozó, vagy az újságíró kíváncsi, akkor be kell jönnie. Véleménye szerint ki kell rakni az internetre, és ezáltal aki akarja, az belenézhet az ülésekbe. Nem látja akadályát annak, hogy az ülést bárki otthon a fotelből, az ágyból, telefonról vagy ipadról, akárhonnan ne tudná követni. Biztos benne, hogy lehet olyan technikai megszakítási láncolatot, vagy streamelést, szakemberek biztosan jobban tudják, hogy az ilyen késleltetett lejátszás legyen, hogy

lássák. Nonszensznek tartja, hogy mindenképp aggódva a Bizottság tagjai nem jönnek be az ülésre, viszont a nyilvánosság úgy lenne biztosítva, hogy az érdeklődőnek be kellene fáradnia az épületbe ide az ülésterem elé. Miért ne tudná otthon megnézni? Nem érti, hogy 2020-ban ezt miért ne lehetne kirakni.

Dr. Gáva Krisztián NVI elnökhelyettes: Két aspektusban kíván hozzászólni a napirendhez. Dr. Avarkeszi Dezső, mint korábban igazságügyi államtitkár egy nagyon fontos dologra világított rá, miszerint a Ve. 41.§ (1) bekezdése úgy hangzik, hogy a választási bizottság határozatképes, ha az eskütett tagok több mint fele jelen van. A jelenlét fogalmát feszegeti a tervezet, illetőleg az online ülés tartásnak a lehetősége. Felhívja a figyelmet, hogy a koronavírusról szóló törvény, ami azóta hatályon kívül helyezésre került, számos tekintetben tartalmazott a normál törvényi szabályokhoz képest eltérő szabályokat, ezek között szerepelt, hogy az Alkotmánybíróság online is tarthat ülést. Erre azért került sor, hogy nagyjából hasonló megfogalmazás szerepelt az Alkotmánybíróságról szóló törvényben, a teljes ülés akkor határozatképes, hogyha a jelölteknek a 2/3-a jelen van. A Ve.-ben vagy bármilyen más átmeneti törvényben vonatkozásában ilyen online ülés lehetőségének a biztosítására. Azt kell mérlegelnie a Bizottságnak, hogy mi okoz nagyobb kárt, ha a vírus miatt a Bizottság több mint fele nem tud jelen lenni az ülésen és emiatt nem tud döntést hozni, tehát nem tesz eleget a törvényben előírt döntéshozatali kötelezettségének vagy pedig online úton megtartott ülésen keresztül eleget tesz, de kérdéses, hogy a Ve.-ben biztosított a szabálynak szó szerint megfelel-e egy ilyen típusú ülés tartása. A másik dolog, hogy amennyiben döntés születik az online ülés tartásáról, ahhoz a szükséges előkészületeket a Nemzeti Választási Iroda megtette, amiről egy bemutatót is tud tartani az online ülés kivitelezésének módjáról. Fontos, hogy rendelkezésre álljanak az ehhez szükséges eszközök, a választott tagoknak iPad-jei alkalmasak az online ülések lefolytatására. A többi tag részére telefonon, illetve asztali számítógépen is elérhetőek lesznek az ülések. A tervezet szövege úgy fogalmaz, hogy végső esetben, ha nem működik a gépi szolgáltatás, akkor megfelelő azonosítást követően a telefon keresztül történő bejelentkezés is alkalmas lehet az ülésen való részvételre. Ezek megfontolását javasolja a Bizottság részére, ha ezt kívánják, hogy legyen egy ilyen vészági megoldása a technikai problémáknak.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Javasolja a Bizottság tagjai számára a módosítási javaslatok komolyabb átgondolását, hiszen csak most kapta meg a Bizottság a módosítás tervezetét és a jövő héten ezt a témát a Bizottság újra meg tudná tárgyalni és az IM-mel történő egyeztetés is megtörténhet addig. Addig mindenki tud hozzászólni, módosítási javaslatokat, észrevételeket előterjeszteni, majd ezeket feldolgozva egy tervezetben fog dönteni a Bizottság az ügyrend szövegszerű módosításáról.

IV. Nemzeti Választási Iroda tájékoztatása

Dr. Gáva Krisztián NVI elnökhelyettes: Tájékoztatja a Bizottságot, hogy Dr. Pálffy Ilona a Nemzeti Választási Iroda elnöke 2020. augusztus 27-én utasítást adott ki a választási irodák számára, az időközi választások lebonyolítására vonatkozóan figyelemmel a koronavírusra tekintettel, hogyan kell lebonyolítani. Ennek az utasításnak az alapját a Nemzeti Népegészségügyi Központtól kapott iránymutatás adja, ami a jelenlegi helyzetre

vonatkozó választások biztonságos megtartásával kapcsolatos. Ennek a főbb megállapításai, hogy a választópolgárok vonatkozásában be kell tartani a szüksége és biztonságos távolságot, a választópolgárok maszkban kell, hogy elmenjenek szavazni. Azoktól, akik nem viselnek maszkot, természetesen nem lehet megtagadni a szavazást, ugyanakkor a technikai és anyagi feltételeket az NVI biztosítja a választási irodák számára, például eldobható maszkok biztosításával, hogy azok a választópolgárok, akik nem maszkban érkeznek, azoknak fel kell ajánlani. A honlapon is megjelenő információkról tájékoztatást kell adni a választópolgároknak, miszerint javasolt a maszk használata, javasolt a saját toll használata, a tollhasználatban elmondja, hogy az SZSZB-k részére előírásra került, hogy kötelezően gondoskodjanak a rendelkezésre álló tollak cseréjéről. Az SZSZB-k részére rendelkezésre bocsájtott az NVI maszkokat, így ők maszkban fognak a szavazóhelységben tartózkodni. Tudomása van az NVI-nek olyan irodáról, akik a saját beruházásuk terhére plexi falakat szereztek be. Az Iroda továbbá biztosít kesztyűket az SZSZB tagok részére, valamint kézfertőtlenítő is biztosításra kerül, ami mindenki számára elérhető lesz. Külön kérdés vonatkozott a mozgóurnás szavazás lehetőségeivel kapcsolatban, erre is a Nemzeti Népegészségügyi Központ által kiadott protokollt írja elő az Iroda. Ennek értelmében egy karanténban lévő személyhez is kimehet a bizottság, természetesen a megfelelő fertőtlenítés és védőeszköz alkalmazásával, az épületbe vagy a helységbe nem mehetnek be, hanem kijön az érintett választópolgár, oda adják neki szavazólapot, amit a kitöltést követően a választópolgár visszaad és ezt követően mindent fertőtleníteni kell. Ezek kifejezetten a tisztiorvosi szolgálat ajánlásai alapján készültek. Dr. Litresits András által korábban felvetett személyes esketéssel kapcsolatban felmerülő problémákkal kapcsolatban elmondja, hogy jelenleg ilyen esemény legközelebb a Borsod Megyei 6. számú országgyűlési egyéni választókerületben lesz, ahol egy-két szavazókör van, 5 jelölttel kell számolni és ehhez viszonyítva kell a delegáltakat figyelembe venni. Meglátása szerint ezeken a helyeken a biztonságos esketéssel kapcsolatban nem merülnek fel problémák. Két nagyváros van, Tiszaújváros és Szerencs, az előbbiben 17 az utóbbiban pedig 10 szavazókör található, itt lehet egy 50-es nagyságrenddel számolni a delegáltakkal kapcsolatban. Egyelőre pontos számokat nem lehet tudni, a jelölő szervezetek még minimális számban jelentettek be delegáltakat. Tiszaújvárosban kifejezetten tájékoztattak arról, hogy hogyan kívánják megoldani az eskütételt és az oktatást az SZSZB tagoknak. Tiszaújvárosban a városi színház termében lesz az esketés és az oktatás, ami több száz fős terem, tehát ott a megfelelő biztonsági távolság megtartásával kerülhet sor az eskütételre. Szerencsen szintén a helyi színház termében lesz az esketés, ott két csoportba osztják az esketetteteket, így az esketésre két időpontban kerül sor. Az esketés időpontjáról való tájékoztatással kapcsolatban elmondja, hogy a települések az utolsó héten tartják meg az esketéseket, de olyan időpontban, a hét elején vagy legfeljebb a hét közepén, hogy akik erre nem tudnak elmenni, akkor abban az esetben a választási iroda nem teheti meg, hogy ezeket a személyeket nem esketi le, hanem az utolsó emberig, aki delegáltként be kell jelenteni azt le kell esketni, eskü vagy fogadalomtétel nélkül egyetlen delegált sem maradhat. Innen is felhívja a jelölő szervezetek figyelmét, hogy gyakran élnek annak a kiskapunak a lehetőséggel, hogy a delegált bejelentési határidő megtartása érdekében fantom delegáltakat jelentenek be, mert a határidő lejártá után a szavazás napjáig ezeket még kicserélhetik a megfelelő emberekre. Az ő vonatkozásukban, ha már bekövetkezik az első eskütétel, akkor egyrészt

többszöri eskütételre van szükség, hogy a valós delegáltakat is leeskessék, illetve ha ezt a leges legutolsó pillanatban teszi meg a jelölő szervezet, akkor nyilván a választási iroda rövid határidővel tudja csak ezt megoldani és nagyon rövid időközrel tudja értesíteni a delegáltakat az eskütételről. Mindezzel együtt ismételt kiad egy levelet az utasításhoz kapcsolódóan, hogy a járványügyi szabályokat és az erre vonatkozó utasítást azokra az esetekre is alkalmazni kell, amikor nagyobb létszámú, akár a választási szerv részéről, akár a jelölő szervezet részéről valamilyen eseményen résztvevő személyekről van szó, akkor ezeket a szabályokat alkalmazni kell például esketések, oktatások, továbbá ezen rendezvények időpontjáról azok résztvevőit lehetőség szerint 48 órával előtte tájékoztassák.

Dr. Litresits András NVB tag: Kérdést intéz Dr. Gáva Krisztián részére, hogy annak van jogi akadálya, hogy az esketés vagy fogadalomtétel online történjen? Úgyanis ebben az esetben a szabályozásban nincs az a félmondat, ami a Bizottság esetében elhangzott, hogy jelen kell lenni, valamint figyelembe kell itt venni olyan gyakorlati problémákat, mint az utazás, szabadság kivétel.

Dr. Gáva Krisztián NVI elnökhelyettese: Az eskütételt az a polgármester, vagy alpolgármester, vagy közgyűlés elnöke előtt kell tenni, így jelen esetben kérdés, hogy az előtt, az mit jelent. Ebben a tekintetben ez hasonló, mint a jelenlét kérdése, hogy személyesen vagy pedig a képernyő előtt. Ennek inkább gyakorlati akadályai vannak, miszerint a delegáltak rendelkeznie kell olyan eszközzel, amelyen megoldható ez. Amennyiben mindenkinek kötelezően előírt lenne, hogy gép előtt kellene esküdt tenni, akkor nem lehet megtagadni azt az eszköz hiányában, abban az esetben az irodáknak vagy a delegáltaknak kellene eszközt biztosítani ehhez?

Dr. Litresits András NVB tag: Kifejti, hogy nem kötelező jelleggel gondolta az online eskütételt, hanem opcionális jelleggel. Szeretné kérni az NVI elnöke által kiküldött levelet és utasítást, hogy lássa mi fogalmazódott meg benne, valamint javasolja, hogy ezt a választás.hu oldalon is megjeleníteni.

Dr. Gáva Krisztián NVI elnökhelyettese: Kiemeli, hogy a legfontosabb 5 pont fent van a honlapon.

Dr. Fazekas Tamás NVB tag: Kérdést intéz Dr. Gáva Krisztiánhoz miszerint van-e arra rendelkezés, hogy a választópolgárok azonosítása hogyan történik, hiszen maszkban mennek oda, bár arcképes igazolvánnyal, hogy jelenthet-e gondot vagy erre gondolt-e esetleg az iroda? A másik kérdése pedig, hogyha valaki nem hajlandó felvenni, akkor ezzel együtt alkotmányos jogait biztosítani kell. Nyilván érhető a jelenlegi szabályozásokkal jelenlegi törvényi szinten nem tesznek más megoldást lehetővé, esetleg arra gondoltak-e, hogy biztosítanak kültéri például egy iskola esetében az udvaron lehetőséget biztosítani azoknak, akik maszk nélkül jelennek meg. Nem vár sem azonnali választ sem módosításokat, valamint szívesen elolvasná az NVI elnöke által kiküldött utasítást. Amennyiben jól érti, a mozgómás szavazás úgy történik, hogy a lakásba nem lehet bemenni, az hogy előtte ki volt bent és hogyan adja le a szavazatát, azt nem lehet ellenőrizni, ezek kérdéseket vetnek fel, hogy ezzel lehet-e visszaélni, lehet-e olyan szabály, ami visszaszorítja a visszaéléseket, mindannyiunk érdeke, hogy ezek a kérdések ne merüljenek fel. Lehet-e itt valami olyan szigorítás szerúséget vagy valami olyan

szabályozást létrehozni vagy van e esetleg külföldi példa arra, hogy hogyan ellenőrzik a mozgóurnás szavazást?

Dr. Gáva Krisztián NVI elnökhelyettes: A szavazóhelyiséget illetően nem merült fel, hogy külső helyszínen vagy szabadtéren legyen szavazási lehetőség. Egyik részről időjárás problémák miatt. Az kétségtelen, hogy a karanténban lévők esetében vagy a szociális intézményekben, ahol látogatási tilalmat rendeltek el, hogy ott hogyan tud érvényesülni a titkosság, ha magába az épületbe nem lehet bemenni. Ugyan itt az szerepel az utasításban, hogy az illető személynek kell odaadni. Magának a választópolgárnak kell odaadni a csomagot és biztosítani kell a titkosságot, ha kint vannak a ház előtt, akkor megoldás lehet, hogy az SZSZB tagok odébb húzódnak, a szavazó nem viszi be a lakásba a szavazólapot, ezt tudja elképzelni, ami alkalmas lehet. A helyi viszonyoknak megfelelően kell eljárni, így generális szabályokat nem lehet alkalmazni, hogy a járványügyi szabályok és a titkosság biztosítása is megvalósuljon.

Dr. Litresits András NVB tag: Felveti, hogy a visszaélések visszaszorítása érdekében a névjegyzékben lehetne egy adatbázis, hogy kik vannak karanténban, ugyanis ennek a hatósági nyilvántartásban szerepelnie kellene. Reagálva Dr. Fazekas Tamás felvetésére, reális problémának tartja, hogy odamennek maszkban, viszont lesznek olyan választók, akik nem vesznek fel maszkot, viszont a szavazást akkor is meg kell oldani. A zuglói szavazás során felmerült, hogy mi számít fülkének és mi nem, ekkor kiderült, hogy a törvény tartalmazza, hogy a választópolgár nem kötelezhető a fülkehasználatára sem. Ebből kiindulva, ha van egy olyan törvényi rendelkezés, hogy nem kell fülke akkor eseti megoldásként egy kinti esőben el nem olvadó fülke lenne, akkor érdemes lenne megfontolni, hogy ne október 11-én tettelegességgig folyó vita legyen.

Dr. Gáva Krisztián NVI elnökhelyettes: Felhívja arra a figyelmet, hogy szavazóhelyiségből nem lehet szavazólapot kivinni.

Dr. Litresits András NVB tag: Akkor valami más helyiséget javasol, ugyanis ez egy reális probléma, viszont erre most adekvát megoldást nem tud mondani. Szerencsére októberig még van idő, hogy ne aznap legyen probléma a mozgóurnás, mindenki karanténba kerülők probléma, hiszen van annak emberi SZSZB tagi korlátja.

Dr. Fazekas Tamás NVB tag: Az azonosítással kapcsolatban előadja, hogy az megtörténhet még a beengedéskor, még kint, az hogy a megfelelő ember szerepel az okmányon azt még kint, a maszk felvétele előtt ellenőrzésre kerülne és az épületen belül a SZSZB már csak az okmányon szereplő adatokat ellenőrzi. A maszk felvételével kapcsolatban mondottakat olyan éllel is mondta, hogy amennyiben pandémiás helyzet indokolja, mondjuk a szavazás napjáig plusz intézkedések megfogalmazódását kormányzati szinten akár, akkor ezt érdemes talán jelezni a kormány felé, hogy olyan helyzetek alakulhatnak, mint például a tömegközlekedésen, hogy idős emberek vagy látszólag alapbetegséggel rendelkező emberek fölveszik a maszkot és vannak akik meg nem és bár ökölharcot még nincsenek, de csúnya jelenetek vannak, az ilyen helyzetek nagy terhet rónak SZSZB-kre, ezeknek a helyzeteknek szabályozási szinten érdemes megelőzni, különösen akkor, ha ilyen értelemben nő a fertőzés, mint az elmúlt másfél hétben.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: A napirendi pontokat a Bizottság feldolgozta, köszöni a részvételt és a mai munkát, az ülést bezárja.

k. m. f.

Dr. Rádi Péter
a Nemzeti Választási Bizottság
elnöke

